

N:o 39.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående anslag af allmänna medel till döfstumskoldistrikt, som till enskild undervisningsanstalt öfverlemnadt sinnesslött döfstumt barn; gifven Stockholms slott den 14 februari 1896.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen att för sin del medgifva,

att döfstumskoldistrikt, hvars skolstyrelse finner lämpligt att på distriktets bekostnad till enskild undervisningsanstalt öfverlemnadt sinnesslött döfstumt barn, som är mottagligt för undervisning, må uppbära för hvarje sådant barn lika stort årligt statsbidrag, som enligt kungörelsen angående anslag af allmänna medel till döfstumskolor den 31 maj 1889 skulle hafva tillkommit distriktet, om barnet varit intaget i af distriktet anordnad skola; dock under vilkor, att de lärare, som äro anställda vid den anstalt, dit barnet blifvit öfverlemnadt, hafva den behörighet, som i lagen angående döfstumundervisningen den 31 maj 1889 är föreskrifven, och att vederbörande inspektör finner barnets vård och undervisning tillfredsställande;

samt att nu ifrågakomna statsbidrag må utgå af förslagsanslaget till befrämjande af döfstumundervisningen.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

G. F. Gilljam

*Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 februari
1896.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: friherre ÅKERHJELM,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
WERSÅLL,
ANNERSTEDT.

36:o

Departementschefen, statsrådet Gilljam anförde:

I det protokoll öfver ecklesiastikärenden, som är bilagdt Eders Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen år 1889 angående ordnandet af döfstumundervisningen i riket, yttrade dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet bland annat:

Med tystnad torde icke böra förbigås den omtvistade frågan om det ovilkorliga särskiljande till på annan ort belägen undervisningsanstalt af de döfstumma barn, som undervisades efter talmetoden, från dem, som undervisades efter annan metod. Komitén, som hade att

utarbete förslag till döfstumundervisningens ordnande, hade principiellt uttalat sig för en dylik skilsmessa. Anledningen härtill vore, att, enligt komiténs åsigt, de döfstummas böjelse att — trots alla lärarens ansträngningar att förhindra sådant — då de under lofstunderna såge sina kamrater begagna teckenspråket, använda detta för dem tilltalande och lättvindiga meddelelsemedel, och att derigenom deras egen utveckling i talet skulle väsentligen hämmas. Då emellertid det icke kunde anses vara tillräckligt ådagalagdt, i hvad omfattning talundervisningen kunde tillämpas, och följaktligen ej heller, till hvilken omfattning skilda skolor, ordnade för de olika metoderna, kunde blifva erforderliga, ansåge sig komitéen icke böra föreslå något omedelbart steg i denna riktning. Komitéen måste erkänna, att det icke skulle vara med klok hållning förenligt, om, i samma stund den föreslagna nya organisationen trädde i tillämpning, skilda skolor inrättades, af hvilka måhända inom kort den ena skulle finnas allt för stort tilltagen, den andra åter för inskränkt. På grund häraf hade komitéen uttalat den mening, att en tids ytterligare erfarenhet vore nödig, innan ovilkorlig skyldighet ålades vederbörande skoldistrikt att anordna dylika särskilda skolor, och att under tiden endast borde fordras, att undervisningen efter de olika metoderna meddelades i skilda lokaler. Det torde vara allmänt bekant, hvilket ogillande af fackmän å detta område hade uttalats mot komiténs nyssberörda förslag till uppskof. En revervant mot komiténs betänkande hade yrkat, att distriktet måtte, så fort ske kunde, befrias från skyldigheten att draga försorg om de tecknande barnen, och att dessa barn genom statens försorg måtte erhålla undervisning å institutet å Manilla jemte ett annat dylikt, som borde anordnas på derför lämplig plats. Ännu omfattades denna reservantens åsigt af en och annan döfstumlärare.

Under de tio år, som förflutit, sedan komiténs betänkande afgifvits, hade åtskillig erfarenhet inhemtats rörande döfstummas undervisning, dels uteslutande efter talmetoden i derför särskildt afsedda skolor, och dels efter de skilda metoderna i en och samma skola. Dervid hade, så vidt departementschefen kände, hvarken i förra fallet ernåtts några afgjort fördelaktigare resultat eller i senare fallet talundervisningen blifvit afsevärdt lidande. I utlandet, likasom hos oss, hade man iakttagit, att de talande döfstummas oförmåga att med örat uppfatta såväl sina kamraters som sitt eget tal medfört fel och olater vid deras tal, hvarför man påpekat nödvändigheten att utöfva någon kontroll, då de döfstumma talade med hvarandra. Departementschefen kände ock, att i vårt land åtskilliga af dem, som ifrigast stridt för en ovilkorlig skils-

nessa, betydligt jemkat sina åsigter. Trots allt detta måste dock erkännas, att tillräcklig utredning ännu saknades för att afgöra, huruvida icke skilda skolor erfordrades, om undervisningen efter talmetoden i full mån skulle komma till heders. Särskildt skulle ett sådant afskiljande från tallinien böra gälla de efter teckenmetoden undervisade. Det förefölle departementschefen vara af stor vigt, att denna fråga åtminstone tills vidare hölles öppen, och att skoldistriktet lemnades full frihet att hvar för sig äfven i detta hänseende besluta. Meddelades undervisning efter de olika metoderna under samma tak, borde dock fordras, att vederbörliga åtgärder vidtoges, på det att talundervisningen icke måtte blifva lidande på en sådan anordning.

En följd af sistberörda frågas ännu outhärliga skick vore ock, att departementschefen åtminstone för det dåvarande måste motsätta sig de från vissa håll framställda anspråken, att staten ensam skulle åtaga sig ansvaret för de tecknande barnens undervisning. Han gjorde det så mycket mera, som det ytterst obestämda procentförhållandet emellan de talande och de tecknande gjorde det alldeles omöjligt att beräkna vidden af de uppoffringar, som från det allmännas sida för sådant fall skulle erfordras. Dermed ville han icke förneka, att ju icke i en framtid, om vunnit erfarenhet tydligen visade, att sådant kunde vara af gagn för undervisningen i dess helhet, staten torde böra åtaga sig att på särskildt sätt medverka för de tecknandes undervisning.

Sedan lagen om döfstumundervisningen den 31 maj 1889 utkommit, hafva hittills de särskilda skoldistriktet sört hvart och ett för alla sina döfstumma barns undervisning, efter hvilken metod än denna meddelats, och undervisningen har, så vidt mig är bekant, medfört så goda resultat, som billigtvis kunnat begäras. Emellertid torde den erfarenheten hafva vunnits, att undervisningen af de tecknande barnen blir för skoldistriktet jemförelsevis dyr.

Med anledning deraf har styrelsen öfver institutet för döfstumma i Hjorted, hvilket numera, sedan de särskilda skoldistriktet öfvertagit undervisningen af sina döfstumma barn i af distriktet sjelfva upprättade skolor, ej har utrymme för sin verksamhet, erbjudit sig att på vissa vilkor öfvertaga undervisningen af sådana sinnesslöa döfstumma barn, som befinnas mottagliga för undervisning i döfstumskola. Härigenom skulle institutet, hvilket är grundadt genom frivilliga sammanskott och donationer till främjande af döfstumma barns undervisning, och som för närvarande utom byggnader på egen grund eger donerade fonder till ett belopp af 33,000 kronor, fortfarande kunna verka i döfstumundervisningens tjänst, på samma gång som det minskade kostnaderna

för döfstumundervisningen i de skoldistrikt, som ville sända ifråga-
varande barn till institutet för att der undervisas och uppfostras. Men
en förutsättning för att skoldistriktet skola kunna bereda sig någon
lättnad i omkostnaderna för de döfstumma barnens undervisning genom
att sända en del af dem till institutet i Hjorted är, att skoldistriktet
för hvart och ett af dessa barn erhålla lika stort bidrag af statsmedel,
som om barnen undervisades i distriktets egna skolor. För att utverka
detta har styrelsen öfver döfstuminstitutet i Hjorted i skrifvelse till
Eders Kongl. Maj:t inkommit med underdånig anhållan, att Eders Kongl.
Maj:t måtte föreslå Riksdagen att medgifva en sådan förändring i kongl.
kungörelsen angående anslag af allmänna medel till döfstumskolor den
31 maj 1889, att det högre statsbidraget, 250 kronor för hvarje barn
för år räknadt, måtte tillförsäkras döfstumskola, anordnad af skoldistrikt,
äfvén i det fall, att skolstyrelsen finner lämpligt att på distriktsskolas
bekostnad till undervisning och uppfostran inackordera de sinnesslöa
döfstumma barn, som äro mottagliga för undervisning, vid institutet för
döfstumma i Hjorted eller vid annan enskild döfstumskola.

Som stöd för sin underdåniga anhållan yttrar styrelsen i nämnda
skrifvelse, att det vid den grundläggande undervisningen alltid visade
sig, att af en grupp nyintagna elever några vore sinnesslöa och till följd
deraf urståndsatta att kunna följa med sina bättre begåfvade kamrater.
Då de således icke kunde undervisas tillsammans med dessa, måste vid
hvarje distriktsskola en särskild afdelning bildas för de sinnesslöa döf-
stumma barnen, och särskilda lärare anställas för dem. Men emedan
antalet af dessa sinnesslöa i allmänhet ej beräknades större än omkring
10% af de intagna, blefve följdén, att denna afdelning sönderföle i flera
mindre afdelningar med endast några få elever i hvarje, hvilket gjorde
det nödvändigt antingen att för dem anskaffa jemförelsevis flera lärare
än för de mera begåfvade, i hvilket fall misshushållning med lärarekrafter
uppstode och undervisningen fördrades, enär en lärare, ehuru han sam-
tidigt ej kunde undervisa mer än en klass, lika väl kunde undervisa en
större med 10 à 12 barn som en mindre med halfva detta antal och
derunder, eller ock att i ekonomiskt intresse inskränka lärarekrafterna
så mycket som möjligt, så att en och samma lärare finge undervisa flera
mindre afdelningar, i hvilket fall hans tid och krafter för mycket splitt-
rades, och hvarje afdelnings eller elevs undervisning i samma grad för-
summades.

Med anledning häraf och på grund af föreskriften i § 13 mom. 5
af lagen angående döfstumundervisningen, att det särskildt borde till-
se, att icke undervisningen å tallinien blefve lidande derigenom, att

dess lärjungar obehörigen sammanfördes med lärjungarne å de öfriga linierna, hvilket uppenbarligen säkrast förekommes derigenom, att de svagast begåfvade barnen, som hänfördes till teckenlinien, undervisades i särskild anstalt, hade styrelsen för döfstuminstitutet i Hjorted i augusti månad 1894 ingått till styrelsen öfver andra döfstumskoldistriktet med förfrågan, huruvida denna funne lämpligt och med sina intressen förenligt att mot en årlig afgift af 300 kronor för hvarje elev vid institutet i Hjorted inackordera sina sinnesslöa, bildbara elever. Sedan styrelsen öfver nämnda skoldistrikt med anledning deraf ingått till Eders Kongl. Maj:t med underdånig förfrågan, om det högre statsbidraget, 250 kronor för elev, kunde påräknas för distriktets sinnesslöa barn, som på distriktskolornas bekostnad åtnjöte undervisning och underhåll vid enskild döfstumskola, hade Eders Kongl. Maj:t på grund af ordalydelsen i ofvan berörda kongl. kungörelse ej kunnat medgifva, att ett statsbidrag af 250 kronor för elev vid sådant fall erhöles.

Att en önskan att lätta undervisningen vid åtminstone vissa distriktskolor genom att från dem afskilja de sinnesslöa döfstumma barnen för öfrigt förefunnas, derom vittnade följande uttalande af styrelsen i fjerde döfstumskoldistriktet i den förklaring, som åtföljde dess till Elfsborgs läns landsting framlemnade förslag till byggnader för döfstumskolan i Venersborg: För D-liniens barn, som utgjorde ett ringa fåtal och måste undervisas enligt teckenmetoden, hade styrelsen tänkt sig mera provisoriska anordningar. Rörande D-barnen hyste nemligen styrelsen en ej ogrundad förhoppning, att de komme att öfvertagas af staten för att undervisas i särskilda skolor, synnerligast som behöfvat af en sådan anordning gjorde sig kämbart inom alla distrikt samt framställning härom redan blifvit inom Riksdagen väckt.

Den här åsyftade motionen hade visserligen icke vunnit Riksdagens bifall, men, om erfarenheten gäfvade vid handen, att döfstumskoldistriktet icke lämpligen kunde omhändertaga de sinnesslöa döfstumma barnen, torde styrelsen öfver de särskilda döfstumskoldistriktet icke underlåta att ingå till Eders Kongl. Maj:t med förnyad framställning i ämnet.

I den öfvertygelsen, att det för döfstumskoldistriktet måste blifva afsevärdt billigare att inackordera de döfstumma sinnesslöa barnen i enskild anstalt, utan att någon ökad uppoffring å statens sida derigenom behöfde ifrågakomma, hade styrelsen för institutet i Hjorted vågat inkomma till Eders Kongl. Maj:t med underdånig anhållan, att Eders Kongl. Maj:t måtte aflåta till Riksdagen nådig proposition i det här ofvan angifna syftet.

Beträffande berörda af styrelsen öfver institutet för döfstumma

Hjorted gjorda anhållan hafva utlåtanden inhemtats från skolstyrelserna i de särskilda döfstumskoldistrikten.

Skolstyrelsen i första distriktet förordar bifall till berörda anhållan, enär det af styrelsen för institutet i Hjorted föreslagna sättet att skilja de bildbara sinnesslöa döfstumma från distriktets skolor och åt annan anstalt öfverlemna deras uppfostran syntes vara enkelt och för distrikten blifva särdeles billigt utan att kräfva ökad uppoffring från statens sida, hvartill komme, att, genom bestämmelser angående lärarekrafter med mera såsom vilkor för det ifrågasatta statsbidragets åtnjutande, dessa barns undervisning och uppfostran uti nämnda institut eller annan dermed jemförlig läroanstalt borde kunna blifva fullt motsvarande hvad som i sådant afseende eljest kunde dem beredas.

Skolstyrelsen i andra distriktet har den 16 sistlidne oktober inkommit till Eders Kongl. Maj:t med en underdånig skrifvelse, hvari skolstyrelsen — med erinran, att skolstyrelsen den 25 januari samma år gjort hemställen hos Eders Kongl. Maj:t, huruvida skolstyrelsen kunde påräkna årligt bidrag med 250 kronor för hvarje barn, som på skolstyrelsens bekostnad kunde blifva intaget vid institutet för döfstumma i Hjorted, men att Eders Kongl. Maj:t vid föredragning af detta ärende förklarar, att det ifrågasatta bidraget af statsmedel under ofvan angifna förutsättning ej kunde medgifvas — vidare yttrar, att det för skolstyrelsen fortfarande framstode som ett viktigt önskningsmål, att skoldistriktet måtte kunna, med åtnjutande af det angifna årliga bidraget, träffa en sådan anordning som den uti skolstyrelsens underdåniga skrifvelse den 25 januari 1895 föreslagna och genom hvilken anordning flera distrikt skulle kunna uti en anstalt sammanföra sina sinnesslöa elever. Genom en sådan anordning skulle skoldistriktet undgå de olägenheter, som under nuvarande förhållanden måste uppstå, nemligen att antingen de sinnesslöa, hvilka icke lämpligen kunde undervisas på samma gång som de öfriga eleverna, måste indelas uti allt för små afdelningar, som fordrade särskilda lärarekrafter, en anordning, som blefve uti ekonomiskt afseende synnerligen betungande, eller ock att yngre och äldre åldersklasser sinnesslöa sammanfördes uti en undervisningsklass, hvilket skulle menligt inverka på elevernas undervisning. Deremot skulle å andra sidan genom den föreslagna anordningen undervisningen kunna för de sinnesslöa bedrivas på ett mera tillfredsställande sätt, i det att denna uti lämpligt stora klasser omfattade ett större antal elever af likartad begåfning. Den ifrågasatta anordningen måste dessutom för skolstyrelsen framställa sig såsom desto mera praktisk och önskvärd, då en sådan anstalt, utan nya byggnadskraf, erbjöde sig uti Hjorteds

forna döfstuminstitut, hvilket ur flera synpunkter — genom värdefulla åbyggnader, sund belägenhet samt icke obetydliga donationsfonder — måste anses motsvara de yttre anspråk, som kunde ställas på en sådan anstalt. Under sådana förhållanden hade skolstyrelsen icke tvekat att hos Eders Kongl. Maj:t göra underdånig hemställan, att Eders Kongl. Maj:t måtte vidtaga erforderliga åtgärder, för att uti nådiga kungörelsen den 31 maj 1889 måtte göras sådan ändring, att årligt statsbidrag af 250 kronor måtte af skoldistrikt få åtnjutas äfven för döfstumt barn, som på distriktets bekostnad åtnjöte underhåll och undervisning uti sådan anstalt som den nu antyddas.

Derjemte har skolstyrelsen i andra distriktet uti det från den infordrade underdåniga utlåtandet på uti skrivelsen den 16 sistlidne oktober anförda skäl förordat bifall till den framställning, hvarmed styrelsen öfver institutet för döfstumma i Hjorted till Eders Kongl. Maj:t inkommit.

Skolstyrelsen i tredje distriktet instämmer i hvad af styrelsen öfver institutet i Hjorted föreslagits rörande framställning till Riksdagen, i händelse sådan kunde anses vara erforderlig för medgifvande af det högre statsbidragets utgående för det uppgifna ändamålet.

Skolstyrelsen i fjerde distriktet anför, att den, hvilken ej kunde annat än biträda den åsigt, som styrelsen öfver institutet i Hjorted uttalat i det afseende, hvarom här är fråga, vågade i likhet med nämnda styrelse framhålla det känbara behovet af att de sinnesslöa, hvilka antoges vara bildbara, utgallrades ur distriktsskolorna och förlades i särskilda för dem afsedda skolor. Den utväg styrelsen öfver institutet i Hjorted föreslagit för vinnande af ifrågavarande syfte, torde väl kunna användas under förutsättning, att tillräcklig kontroll utöfvades öfver de anstalter, som emottoge dylika barn, men mera betryggande för dessa barns undervisning och vård syntes dock vara, att staten direkt droge försorg om dem och exempelvis för detta ändamål ombildade några af anstalterna för öfveråriga döfstumma, hvilka anstalter förfogade öfver en med detta slags undervisning förtrogen lärarepersonal. På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, vågade skolstyrelsen underdånigst hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke åtgärder borde vidtagas, för att de bildbara sinnesslöa döfstummas undervisning och vård öfvertoges af staten, men att, derest Eders Kongl. Maj:ts ej funne detta lämpligt, Eders Kongl. Maj:t täcktes i nåder villfara styrelsens öfver döfstuminstitutet i Hjorted underdåniga anhållan.

Skolstyrelsen i femte distriktet har funnit den föreslagna anord-

ningen synnerligen fördelaktig såväl för staten som för distriktet och skänker därför densamma sitt lifliga förord.

Skolstyrelsen i sjette distriktet önskar framgång åt det af styrelsen öfver döfstuminstitutet i Hjorted framställda förslaget, som syntes på ett lyckligt sätt lösa frågan om de sinnesslöa döfstummas undervisning.

Skolstyrelsen i sjunde distriktet hyser på anförda skäl den öfvertygelsen, att för teckenmetodens utveckling liksom äfven för sinnesslöa döfstummas isolering från de i egentlig mening bildbara barnen särskilda skolor behöfdes. Huruvida de enskilda döfstumskolorna kunde och borde för ändamålet begagnas, derom vågade skolstyrelsen ej uttala sig, då den ej kände, hur många elever dessa kunde mottaga, ej heller om de låge så till, att alla distriktet utan allt för stora kostnader kunde till dem sända sina teckenelever. Styrelsen tilläte sig endast att såsom kärnpunkt vid denna frågas lösning framhålla nödvändigheten af att de skolor — enskilda eller statens — som vore eller komme att blifva inrättade för teckenundervisningen, låge eller komme att förläggas beqvämt för alla distriktet, samt att vid dem utrymme bereddades för rikets samtliga teckenelever. Af Hjortedens enskilda döfstumskola kunde andra distriktet och till äfventyrs äfven närgränsande distrikt hafva gagn, men alldeles icke sjunde distriktet; och kunde de enskilda skolorna ej mottaga mer än en del, måste distriktet för återstoden inrätta teckenklasser, hvilket inverkade rubbande på talundervisningen och, ehuru teckenklasserna då komme att räkna ett mindre antal elever, blefve dessa klasser ej för distriktet synnerligen billigare.

Af såväl den skrifvelse rörande förändring af kongl. kungörelsen den 31 maj 1889, hvarmed styrelsen öfver döfstuminstitutet i Hjorted till Eders Kongl. Maj:t inkommit, som af de underdåniga utlåtanden, som med anledning deraf blifvit från skolstyrelserna i de särskilda döfstumskoldistriktet infordrade, framgår, att under tiden från år 1889, då döfstumskolväsendet fick sin nuvarande anordning, den erfarenhet vunnits, att undervisningen af sinnesslöa döfstumma barn, som äro bildbara, blir för de särskilda distriktet jemförelsevis dyr. Derför synes ock den mening, att det vore en fördel, om distriktet hade tillfälle att sända dylika barn till särskildt för dem afsedda skolor, blifva allt mer rådande.

En af skolstyrelserna förmenar, att dylika skolor borde helst upprättas af staten, enär man derigenom kunde hafva större trygghet för att undervisningen blefve tillfredsställande. Det synes mig dock, som om man genom bestämmande af vissa vilkor för erhållande af stats-

understöd skulle kunna vinna erforderlig säkerhet för att sinnesslöa döfstumma barn erhöles fullt nöjaktig undervisning äfven uti enskilda skolor. För öfrigt skulle sannolikt statens utgifter för undervisningen af de barn, hvarom här är fråga, blifva långt större, om den skulle upprätta särskilda skolor därför, än om den understödde enskilda skolor, som ville åtaga sig den här ifrågavarande undervisningen.

En förutsättning för att döfstumskoldistriktet skola få någon minskning i utgifterna för döfstumskolväsendet genom att sända de sinnesslöa döfstumma till enskilda skolor, är, såsom af styrelsen öfver döfstuminstitutet i Hjorted framhållits, att de för sådana barn erhålla lika stort statsbidrag som för dem, hvilka undervisas i distriktets egna skolor.

De flesta skolstyrelserna hafva därför förordat den af styrelsen öfver döfstuminstitutet i Hjorted hos Eders Kongl. Maj:t gjorda underdåniga anhållan.

Endast skolstyrelsen i sjunde distriktet har ej tillstyrkt bifall till nämnda begäran. Huruvida de enskilda döfstumskolorna kunde och borde för ändamålet användas, derom vågade nemligen, såsom här ofvan anförts, sagda skolstyrelse ej uttala sig, då den ej kände, huru många elever dessa kunde emottaga, ej heller om de låge så till, att alla distriktet utan allt för stora kostnader kunde till dem sända sina teckenelever.

Med anledning af hvad skolstyrelsen i sistnämnda distrikt anförde, torde jag få fästa uppmärksamheten derpå, att det nu ej är fråga om att vidtaga några definitiva anordningar för de sinnesslöa döfstumma barnens undervisning, utan att det endast gäller att tillförsäkra skoldistrikt, som *frivilligt* vilja öfverlemna dylika barn till döfstuminstitutet i Hjorted eller till annan enskild döfstumskola för att der uppfostras och undervisas, rätt till lika stort statsbidrag, som nu utgår till barn, som underhållas och undervisas i distriktsskola. Derigenom att en sådan rätt beviljas, kommer icke endast det distrikt, som vill begagna sig af döfstuminstitutet i Hjorted, att få lättnad i sina utgifter för döfstumundervisningen, utan nämnda institut blir satt i tillfälle att fortfarande få använda sina byggnader och donationer till det ändamål, för hvilket de äro afsedda. Dertill kommer, att en sådan anordning, hvarom här är fråga, ej medför några ökade utgifter för staten. Skulle döfstuminstitutet i Hjorted icke kunna mottaga alla döfstumma sinnesslöa barn, som anmälas till intagning der, eller skulle skoldistrikt, som ej ville i egna skolor låta undervisa sådana barn, ej för afståndet kunna utan allt för stora kostnader sända dem till Hjorted, torde annan enskild skola finnas benägen att för dem anordna undervisning.

Beträffande de vilkor, som böra fastställas, för att för döfstumt sinnesslött barn, som intoges i Hjorted eller annan enskild döfstumskola, lika stort statsbidrag måtte utgå, som för barnet skulle hafva utbetalts, om det varit intaget i distriktsskola, torde man vid deras bestämmande böra hafva till ögonmärke, att barnen måtte få lika god vård och undervisning i den enskilda skolan som i distriktsskolan. Det synes mig därför billigt och lämpligt, att stadgande meddelas derom, att, om skoldistrikt låter undervisa sinnesslöa döfstumma barn i döfstuminstitutet i Hjorted eller i annan enskild döfstumskola, det eger rätt att uppbära för hvarje sådant barn ett årligt statsbidrag af 250 kronor, så vida undervisningen i nämnda läroanstalter handhafves af lärare med samma kompetens, som är föreskrifven för lärare i distriktsskola, samt vederbörande inspektör finner undervisningen tillfredsställande.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva:

att döfstumskoldistrikt, hvars skolstyrelse finner lämpligt att på distriktets bekostnad till enskild undervisningsanstalt öfverlemna sinnesslött döfstumt barn, som är mottagligt för undervisning, må uppbära för hvarje sådant barn lika stort årligt statsbidrag, som enligt kungörelsen angående anslag af allmänna medel till döfstumskolor den 31 maj 1889 skulle hafva tillkommit distriktet, om barnet varit intaget i af distriktet anordnad skola; dock under vilkor, att de lärare, som äro anställda vid den anstalt, dit barnet blifvit öfverlemnadt, hafva den behörighet, som i lagen angående döfstumundervisningen den 31 maj 1889 är föreskrifven, och att vederbörande inspektör finner barnets vård och undervisning tillfredsställande;

samt att nu ifrågakomna statsbidrag må utgå af förslagsanslaget till befrämjande af döfstumundervisningen.

Hvad föredragande departementschefen sålunda tillstyrkt, deri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan B vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet
Alfred Zimmerman.